

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15 "
za trikrat " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanka, zahvale, osmrtnice itd.:
enosolpna petlitrsta po 2 v.

Poslano:
enosolpna petlitrsta po 40 vin.

Izdaja vsak dan, izvenmaki ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Dr. J. K.: Obseg jezikovnega prava.

Drugi odstavek § 19. osn. drž. pravice govori o enakopravnosti deželjskih jezikov šoli, v uradu in javnem življenju. Obseg jezikovnega prava je torej tukaj določen. Treba je pa posamezne panoge tega obsega razložiti.

1. Jezik v šoli. Najprej je ločiti učni jezik, v katerem se v šoli uči, od jezika kot učnega predmeta, ki se uči v šoli. Potlej pa razne vrste šol: ljudske, strokovne, srednje in visoke šole. Jasno je takoj, kam se pride, če se jezikovno pravo šteje samo za osebno pravo. Tu se da brez ugovora ustaliti le to, da mora biti v prisilni ljudski šoli učni jezik materni jezik; to pa le bolj kot pedagoška, nego kot pravna zahteva. Pa kaj pravimo: brez ugovora? Saj vsi vemo, kako se n. pr. na Koroškem to izvršuje. Seveda se s krivičnim načelom jezikovne uporabnosti v tem oziru more teptati logika in gaziti pamet, kar se na Koroškem, na Ogrskem tudi v velikem slogu dela. Kako moreš ob načelih, da je oseba subjekt narodnega prava, in da v državi odločuje uporabnost katerega jezika, priti do narodnih strokovnih, srednjih šol, ali celo vseučilišč, ti dokazuje trnjeva pot, ki si jo morajo v tem oziru trebiti nenemški narodi v naši državi.

2. Jezik v uradu. Ti-le pojmi ga označujejo: uradni, poslovni, službeni jezik, pa zunanji in notranji jezik. Prvi trije pojmi niso stalno določeni, dasi se navadno uradni in poslovni jezik rabi glede na zunanje in notranje poslovanje, službeni pa le glede na notranje.

Poglavitna razlika je pa zunanji in notranji uradni jezik. Zunanji uradni jezik obsega občevarje s strankami, z osebami zunaj urada. Stranke se v tem oziru same obračajo do urada s pismenimi vlogami, prošnjami, tožbami, pri- tožbami, objavami, ovadbami, z ustnimi izjavami kot stranke, priče, strokovnjaki in temu podobno. Urad pa ob- čuje s strankami s tem, da izdaja od- ločbe, sodbe, odredbe, ukaze, z vabili, vprašanji, v razglasih itd., in sicer ča- sih iz uradnega nagiba, časih na zahte- vo strank, časih tudi tako, da urad po- sreduje samo občevarje ene stranke z drugo.

Notranji uradni jezik obsega obče- vanje enega urada z drugim, ali enega uradnega organa z drugim v službenih rečeh. Lahko je torej tudi ta pismeni ali ustni. Semkaj spada vse dopisova- nje višjega urada z nižjim, nalogi, ob- jave, poročila odlokov, da se napravijo strankam, in predlogi, vprašanja, iz- vestja nižjih uradov na višja, končno v raznih medsebojnih naznanilih raz- ličnih uradov.

V notranje uradno poslovanje spa- dajo tudi manipulacije, izpiski iz ak- tov, uradne opazke, mnenja, pri ust- nem postopanju pa referati, kolegialni posveti, glasovanja, sklepi in njihovo protokoliranje.

Ta razlika je pa končno v mnogih ozirih vendarle samo formalna in ne obsega bistva uradovanja. Koliko reči spada namreč po ti razdelitvi v notra- nji uradni jezik, ki so nujno zvezane z uradnim občevarjem s strankami, ker ga pripravljajo, in imajo potemt- kem vsaj posrednje že značaj zunanje- ga uradnega jezika! Preden se n. pr. kaka razsodba izda, je treba poleg ob- ravnave morda uradnega pozvedovanja pri drugih uradih, kolegialnih posve- tov, sklepov itd.! Vse uradno delova- nje, ki pripravlja rešitev na zunaj, je glede na to kakor misel do besede. Be- seda je neposredni izraz misli; tako bi morala biti tudi uradna rešitev ne- posredni izraz vsega pripravljavnega uradnega delovanja. Med neposrednost pa spada tudi en jezik. Prevod oslabi jamstvo za skladnost med pripravljav- nim delom in med rešitvijo in vsled te- ga objektivnost rešitve same. To mora priznavati celo tisti, kateri šteje jezi- kovno pravo samo med osebne pravice, ker ima vsaka oseba neodrekljivo pra- vico, da ji gosposka rešuje njene reči popolnoma objektivno.

Da obsežemo vse, kar spada sem- kaj, moramo pridejati še to, da delimo urade v državne in v avtonomne, ob- činske, okrajne, deželne, pa tudi raz- razne zakonito ustanovljene stanovske korporacije. Za vse uradno delovanje je pa tu nujno potrebna jezikovna k v a l i f i k a c i j a u r a d n i š t v a .

3. Jezik v javnem življenju. Sem- štejeemo najprej jezik zakonodajnega delovanja v državnem in deželnih zho- rih, v katerem jeziku se v njih razpra- vlja, kako se objavljajo razprave in ka- ko se razglasajo zakoni.

Dalje spada sem jezik, ki se v njem razvija versko, znanstveno, umetniško, časnikarsko in gospodarsko, zlasti pa

društveno življenje. Praktičnih zgledov imamo vse polno: Na Dunaju so n. pr. zabranjali slovenska društva; prepove- dujejo se čisto narodni znaki; na Ko- roškem branijo orlov kroj; policija je marsikje segla po naših trobojnicah; prepovedujejo se zborovanja, shodi v določenem jeziku. To vse spada v jav- no življenje.

Jezikovno pravo mora torej, da je popolno, obsejati podrobna določila glede na vse plati, katere smo tukaj razgrnili.

Železniške zadeve.

Poslanec Povše se je kot član dr- žavnega železniškega sveta obrnil z raz- nimimi zahtevami oziroma prošnjami na ravnateljstvo državnih železnic, od ka- terega je dobil sledeče odgovore:

1. Zaradi voznega reda na Dolenjski železnici. Župan- stvo občine Šmarje se je v posebni vlogi zavzelo za to, dabi zjutranji osebni vlaki v Ljubljano še pred 8. uro pri- hajali, ker bi to bilo v korist kmetoval- cem, ki vozijo svoje prideške v mesto na trg, in ker bi tudi otroci, ki obisku- jejo šole v Ljubljani, osebo iz bližnjih postaj, zamogli stanovati doma, zjutraj se pa peljali v mesto. Na to je ravnatelj- stvo odgovorilo, da upa, da se bo v je- senskem voznem redu dalo tej opravi- čeni želji vsaj toliko ustreči, da bo zju- tranji osebni vlak prihajal v Ljubljano ob 8. uri 10 minut. Da bi pred 8. uro vlak mogel prihajati v Ljubljano, je za- sedaj, dokler ne bo južnože- lezniški kolodvor razširjen in predelan, nemogoče.

2. Da bi vlaka št. 2217 in 2214, ki bodeja hitreje vozila, povsod postajala, ni mogoče, ker občinstvo, zlasti ono, ki se delj pelje, zahteva vsaj en hitrejši vlak, tak pa se ne more na onih posta- jališčih ustavljati, ker bi sicer zgubil značaj hitrejše vožnje.

3. Da bi večerni vlak št. 2219 iz Ljubljane šel ob 10. uri zvečer namesto ob 9. uri odhajal, ni mogoče, ker ta vlak itak zelo pozno proti polnoči prihaja v Novo mesto.

4. V zadevi razširjenja postajališča v Št. Lovrencu bo ravnateljstvo vlogo interesentov, za katere je šentlovrenški gospod župnik vložil prošnjo, prouče- valo, v koliko je to mogoče ugoditi brez- zračnih prispevkov interesentov k po- kritju stroškov za razširjenje postaje pa ni misliti na uspeh.

5. Da bi se vozni listki v abonemen- tu tudi za progo Jesenice—Ljubljana razširili, kar bi poletni promet tujcev le pospešilo, je ravnateljstvo to zadevo priporočilo in se sedaj ta zadeva raz- pravlja v uradu za vozni tarif v mini- strstvu.

6. Želji, da bi prihajal zjutranji osebni gorenjski vlak pred 7. uro v Ljubljano, ni mogoče ugoditi, ker ta vlak mora čakati na Jesenicah na zve- zo z brzovlakom št. 705.

7. Da bi vendar že prihajali vlaki iz kamniške proge na južni kolodvor, to je žal še vedno brezuspešno, ker južna železnica še vedno nima končne rešitve svojih načrtov in zagotovila dr- žavnega prispevka za razširjenje kolo- dvora.

Poslanec Povše je izprosil že pred novim letom, kot član državnega želez- niškega sveta, da so v železniškem mi- nistrstvu v polnem obsegu pritrdili predlogom in zahtevam južne železnice. Žal pa da ni še končne rešitve, ker fi- nančno ministrstvo še ni pritrdilo to- zadevnim predlogom železniškega mi- nistrstva. Poslanec Povše se je tozadev- no obrnil na finančno ministrstvo, in kakor smo informirani, je g. d. e. z. g. l. a - v a r tozadevno se obrnil na voditelja finančnega ministrstva z nujno proš- njo, da pritrdi in tako reši to zadevo, da se ne bo zopet toliko potrebna uredi- tev južnega kolodvora zavlekla.

Konferenca klubovih načelnikov brez- uspešna.

Včerajšnja konferenca klubovih na- čelnikov poslaniške zbornice je ostala brez vsakega uspeha. Čehi niso mogli iz- javiti, da brezpogojno opuste obstrukcijo v državnem zboru. Zahtevali so, naj se izvedejo volitve v češki deželni zbor. Nemci pa niso hoteli obljubiti, da opuste svojo dolgotrajno obstrukcijo v češkem de- želnem zboru. Pokazalo se je zopet, da so Nemci nasproti Slovanom v naši dr- žavni polovici najnestrpnější element in da hočejo še naprej, če drugače ne, pa s silo, ovirati napredek Slovanov, kakor ga ovirajo na Češkem, kjer že zdaj celo več- nost onemogočujejo delo češkega dežel- nega zbora. Sicer so vsi klubovi načelniki izjavljali, kako je škodljivo, da državni zbor ne zbora, a končno je bilo skle- njeno, naj zbornični predsednik dr. Sylve- ster skliče konferenco, ki naj premišluje, kako bi priklopili spravnemu odboru de- vectorice, ki jo je državni zbor glede na

LISTEK.

J. V. Slavin:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

Po jedi je dejala mati: »Borut, kmalu nam zmanjka spet hrane. Kaj, ko bi šel malo v goščavo pogledat?«

Molče je vstal sin. Preko rame je vrgel lok in si je opasal polni tul. Po- tem pa je rekel materi: »A ti, mati, ču- vaj se, dokler me ni nazaj. Trdno za- pahni zapah, da ne vlomim v hišo sovraž- nik. Jaz se vrnem kmalu. Čuvaj se, mati, čuvaj!«

Šel je iz hiše in je zaklical še skozi malo odprto vr izbo: »Čuvaj se, mati! Tako se vrnem.«

Smehljaje je gledala mati za njim. Ponos ji je navdajal srce, ko je videla, kako moško in samozavestno je šel sin na lov.

Medtem pa se je plazil Borut skozi grmovje. Iz doline je prišel in je stopal potem počasi po hribu navzgor. Krog- inkrog so se dvigale ravne in ponosne smreke. Tla so bila pokrita z visoko travo, in tuhtin se je smehljala pri- jetno dišeča cvetica, ki jo je vsadila Vesna sredi gozda. Precej visoko je že

dospel Borut, ne da bi bil zagledal ži- vali. Bližal se je črnim, z mahom obra- slim skalam, in tedaj je zašumelo ne- kaj nad njim. Kakor bi trenil je snel lok in nategnil tetivo. Pomeril je, in pu- ščica je švignila tja gori k skali. Zajec je skočil tam kvišku in se je prevrnil potem, kakor od strele zadet. Borut je stopil bliže; zadovoljno je dvignil plen in ga je gledal z dopadanjem. Splezal je potem na skalo in se je zleknil na mehkem mahu, da se odpočije. Gledal je v dolino, kjer se je svetil beli prod, kjer se je prav natanko videla nova hiša.

Hipoma se je domislil svojih sanj. Živo mu je stopil pred oči oni starček, ki ga je videl v sanjah vrhu snežnika. v ušesih so mu zvenele besede, ki mu jih je govoril starček: »Vstani in pojdi k možu, ki ti pokaže ravno stezico...« Kaj naj pomeni ta sen, ki se mu je uti- snil tako globoko v spomin? Pač mu je dejala mati, da ne pomeni ničesar. A kaj, če se mati tudi moti?

Zamišljeno je gledal Borut v do- lino. Srce mu je bilo polno nepoznanih čuvstev, in neki skrivni glas mu je go- voril, naj gre tja v goščavo in naj po- išče onega moža, ki je prepeval včeraj tisto čudno pesem. Morda ga doleti tam sreča? Morda ga čaka tam nekaj posebno lepega? Morda so resnično si- nji bogovi poslali k njemu tisti lep

sen in ga kličejo tja v goščavo k možu, kjer ga čaka zlata sreča.

»Pojdem — kakor hitro mi bo mo- goče, pojdem k možu v goščavo.«

Borut je sklenil tako in je hotel vstati, da odide domov. A kar naenkrat se je potuhnil in se je skril za rob skale. Kajti zazdalo se mu je, da sliši glasne stopinje in človeško govorico.

Bliže, vedno bliže je prihajalo šu- menje, in prav natanko je že razločil Borut glasove. Hipoma se je razarilo grmovje, in k skalam sta stopili dve človeški podobi. Borut se je zdrznil, ko ju je zagledal, in za trenutek ga je stresel mraz. A kmalu se je pomiril. Malce je dvignil glavo, da je lažje gledal doli pod skalo in je slišal razločnejše, kar se pogovarjata moža. Dva orjaka sta bila to, divje, strah vzbujajoče tu- nanjosti. Gosta, razmršena brada jima je vihrala v vetru. Zavita sta bila v ovčje kožuhe. Nosila sta ogromne loke; a vsak je držal vrhutega še v roki te- žak buzdovol. Resnično — izgledala sta tako, kakor so izgledali v tistih ča- sih izvrženci človeškega rodu — roparji in mrcilci. Nemir jima je gledal z obra- za, z obraza, ki je bil tako divji, da se ju je človek prestrašil, ako ju je srečal na samotnem potu.

Moža sta se vsedla kraj skale na zeleni mah, da se odpočijeta. Izpod ko- žuha je izvlekel starejši debelo gnjat in

se je pričel mastiti z njo. Mlajši ga je gledal od strani, pa je izpregovoril: »Hoj, Bedanec, slabo se nama godi. Ni- kjer vojske, ne kuge, ne pobitja. In mi- dva živiva kakor dva psa na cesti.«

»Kaj boš tožil,« se je obregnil sta- rejši, ki ga je imenoval tovariš za Be- danca. »Ti, Kosobrin, ne veš drugega kot jadikovati. Pojdi sam med Slovene, pa si nagradi bogastva, ako se upaš. Ni ti treba vedno capljati za mano.«

Kosobrin je zamahnil z roko. »Šel bi, šel,« je odgovoril. »A Sloveni se ču- vajo in me zavohajo, ako se jim pribli- žam na tisoč korakov. No, samo to me folaži, da se tudi tebi ne godi bolje. Pred tremi dnevi sva komaj ušla vrvi, ko so naju zavohali v Brnici.«

»Mož!« je zagrmel Bedanec. »Kaj me spominjaš na to, kar me jezi že ri dni?« — Začel je spet obirati debelo gnjat. To ga je najbrž potolažilo. Kajti spet se je obrnil k tovarišu, pa mu je govoril mirno: »Toda nikar ne obupaj, bratec Kosobrin! Glej, tu doli sem za- sledil novo hišo. Veš, kdo je gospodar? Povej mi Kosobrin, pa ti naštejemo jutri perišče nemških srebrnikov.«

Kosobrin je zmajal z glavo. »Pa če mi tudi obljubiš prestol na gorotan- skem polju, ti ne morem povedati tega.«

Bedanec se je zakrohotal. »Seveda, ti ne veš; za to pa vem jaz. Odpri torej ušesa, pa me poslušaj! Nihče drugi ni

obnovev ustavnih razmer na Češkem izvolil, tudi zaupnike češkega in ustavovernega veleposestva.

Pri konferenci je načelnik Hrvaško-slovenskega kluba, posl. dr. Korošec, pozval vlado, naj glede na nemško-češko vprašanje vse stori, da se doseže sprava. Poleg češkega in poljsko-rusinskega vprašanja obstaja tudi jugoslovansko vprašanje. Razmere na jugu, osobito na Koroškem, so tako kričeče, da se zelo lahko dobe Jugoslavlani na strani tistih, ki imajo orožje v rokah. Vlada naj zato zagotovi nemoteno razpravljanje državnega zbora s pravico tudi v južnih deželah.

Odmeki tržaških majniških dogodkov v Italiji.

Trst, dne 4. majnika 1914.

Milan. Italijansko časopisje je silno ogorčeno vsled dogodkov prvega majnika v Trstu. To priliko uporablja ponovno za to, da predstavlja tržaške Italijane kot narodne mučnike. Včeraj in danes so bile velike protiaustrijske demonstracije v Rimu, Veroni, Bolonji, Milanu in v drugih večjih mestih. V Rimu je bil na vseučilišču protestni shod akademične mladine, na katerem sta govorila znana republikanca in državna poslanca Barzilai in Colaianni. Posebno zadnji je v svojem govoru ostro napadel Jugoslavoane.

Milan. Danes dopoldne je akademična mladina vseh visokih šol priredila velike poulične demonstracije. Dijaki so dopoldne izostali od predavanj, so šli v sprevedu po glavnih ulicah mesta, prepevajoč iredentistične pesmi in vzklikajoč »Doli z Jugoslavo!« ... »Doli z Avstrijo!« Deputacija dijakov se je priglasila pri prefektu, da mu izroči protest visokosolske mladine zaradi tržaških dogodkov. Prefekt je deputaciji odgovoril, da tega protesta ne bi mogel sprejeti, ako je napravljen proti Avstriji. Dijaki pa so mu odgovorili, da oni ne mislijo prirediti protiaustrijske manifestacije, temveč da hočejo samo protestirati vsled tržaških dogodkov, želeč, da vlada odzna, kako je milanska mladina ogorčena vsled žaljenja in nasilja proti tržaškemu Italijanstvu.

Deputacija je nato zapustila prefekturo, nakar so šla posamezna odposlaništva v večje milanske palače glavnih trgov in ulic, ter naprosila meščane, da izobesijo italijanske trikolore na poldroga v znak žalovanja. Tako se je tudi zgodilo. Po Milanu plapolajo danes zastave na poldroga, kakor o priliki kake velike narodne žalosti.

× × ×

Danes opoldne je uredništvo »Slovenca« o dogodkih v Italiji sprejelo naslednje brzojavke:

Rim. Skoro po vseh mestih Italije je demonstrirala srednješolska in vseučiliška mladina radi dogodkov v Trstu. Mladina je demonstrirala tudi po rimskih ulicah in kričala »Eviva Trieste italiana!«, »Eviva Italia!«, »Abasso Austria!«. Demonstracije v Rimu se je udeležilo tudi več republikanskih in iredentovskih državnih poslancev. Federzoni je interpeliral ministra za zunanje zadeve, ako so tržaški dogodki sporazumno delo laškega in avstrijskega zunanjega ministra ob opatijskem sestanku. Burni prizori so bili danes zjutraj pred rimsko univerzo, kjer je

gospodar one hiše tam doli nego Radegost, starešina gorotanski. Kaj ga poznaš, kaj se ga spominjaš?

Kosobrin je skočil presenečen na noge. Neverjetno je gledal tovariša, pa je zmajeval z glavo. »Ali se ti blede, brate Bedanec? To ni mogoče, ni mogoče. Kaj hoče delati Radegost tukaj?«

»Le verjemi mi,« je odgovorjal Bedanec. »Ko si ti sinoči že smrčal v votlini tam na gori, sem se splazil jaz k hiši. Mesec je svetil jasno skozi odprtino v izbo. Radegostova žena in sin sta že spala. Sam Radegost je še hodil po izbi gori in doli. In tedaj sem ga spoznal. Kaj dela zdaj tukaj, sam ne vem. Da pa je on in nihče drugi, to pa vem za gotovo.«

»Starešina Radegost tukaj?« se je čudil Kosobrin. »Radegost, ki naju je zasledoval tako kruto, ki je obljubil onemu, ki naju ujame živa ali mrtva, čredo belih ovac? Ali je mogoče?«

»Glej, Kosobrin, zdaj imava priliko, da se maščujeva nad njim,« je nadaljeval Bedanec in se je zasmejal zlobno. »Tako sem sklenil pri sebi: Ko se zmračijo nocoj, vlomiva v hišo. Poveževa Radegosta in odneseva kad srebrnikov, ki jih ima starešina gotovo kje skrite. Potem pa zažgeva hišo, in za prevzetnim starešino ne ostane ničesar drugega nego prah in pepel. Haha, nama pa ostanejo svetli srebrniki.«

»Oj, bogovi!« je zaklical Kosobrin.

bila zbrana akademska mladina. Poslopje univerze so obkolili policijski agentji, policisti in karabinieri z nasajenimi bajoneti, ter so vseučilišnike potisnili v stranske ulice. Akademiki so potem demonstrirali po ulicah ter so hoteli tudi pred avstrijski konzulat, kar je pa policija zabranila.

Benetke. Na trgu sv. Marka je bil včeraj koncert na čast angleškemu brodogovju. To priliko je porabila iredentovska mladina ter je demonstrirala radi dogodkov v Trstu proti Avstriji. Demonstrantje so klicali: »Abasso Austria!«, »Abasso i Slavi!« Socialni demokratje so priredili protidemonstracijo ter peli delavsko himno. Razvil se je pretep. Več oseb je ranjenih.

Parma. Demonstracije so organizirane po vseh italijanskih mestih. Tu so demonstrantje klicali: »Abasso Austria!«, »Abasso i Slavi!« Karabinieri so zaplenili demonstrantno zastavo. Na policijo in karabinieri je letelo kamenje. Demonstrantje so tu tudi streljali iz revolverjev ter je neki poročnik karabinierjev ranjen v glavo.

Trst. Splošno mnenje je, da je demonstracije v Italiji organiziralo »Trento e Trieste«, ki je iredentistična organizacija. Člani te organizacije so bili povsod na čelu demonstrantov.

TIROLSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

V prelatski kuriji so bili v tirolski deželni zbor dne 4. t. m. izvoljeni opat Bacher (Wiltens), opat Treuinfels (Marienberg), prošt dr. Walter (Innichen) in nadduhovnik Parteli (Rovereto). Pri ožji volitvi 4. t. m. v splošni kuriji sta bila v volivnem okraju Inomost II. in Bolcan-Meran izvoljena nemška svobodomiselnata kandidata. V Inomostu je prodrli župan Greil z 2851 glasovi proti 1064, ki jih je dobil socialni demokrat; v Bolcanu-Meran je bil izvoljen svobodomiseln dr. Huber z 3240 glasovi, krščanski kandidat je združil 3215 glasov. Socialni demokratje so v ožji volitvi deloma glasovali za svobodomiselnega, deloma za krščanskega kandidata. V Tridentu je bil izvoljen socialist dr. Battisti z 2015 glasovi, liberalci dr. Menestrina je propadel s 1777 glasovi.

JUŽNO TIROLSKA IRENTA.

V Roveretu se je ustanovil odbor, ki hoče postaviti spomenik Cavourju.

PROTILAŠKI BOJKOT V SPLJETU.

»Tribuna« poroča iz Spljeta, da so Hrvatje sklenili, da bojkotirajo vse italijanske trgovce in skladišča.

KOŠUT NEVARNO BOLAN.

O boleznih Košutovi poročajo, da se je poslabšala. Zdravniki so izjavili, da Košutove moči pešajo. Zdravniku, ki mu je meril vročino, je rekel: »Zakaj igrate komedijo? Vem, da moram umreti in da ne morem več ozdraveti.«

BAVARSKI KRALJ IN KRALJICA V BRNU.

Bavarski kralj in kraljica sta se 4. t. m. ob pol 10. uri dopoldne pripekljala v Brno, kjer sta ju sprejela namestnik baron Bleyleben in deželni glavar grof Serenyi. Ob pol 10. uri sta se visoka gosta odpeljala naprej.

ZEDINJENE DRŽAVE IN MEHIKO.

Caranza ni hotel podpisati tridnevnega premirja, češ da bi to Huerti ko-

ristilo. Pač pa so vstavili sovražnosti Amerikanci in Huertovi pristaši.

V RUSIJI OBDOJENI ZRAKOPLOVCI SPUŠČENI NA SVOBODO.

Od sodišča v Permu obsojeni nemški zrakoplovci Berliner, Nikolai in Haase so bili spuščeni na svobodo, ker je nemška zrakoplovna zveza založila za nje zahtevano kavcijo 6000 rubljev.

BOJI Z ALBANC.

Albanska korespondenca poroča, da so Albanci po dolgem boju pri Cardikiju porazili epirotske vstaše. Tudi pri Tepeleniju so baje Albanci premagali Epirčane in mesto zasedli. — Iz Drača se pa poroča, da Zographos več ne nadvladuje položaja in da ne more več vstašev krotiti. Epirski četaši so zavzeli Kolonio in groze Korici. V okoličih Kačanika, Nova Srbija, so se uprli Albanci. Na prelazu Kačanik se že dva tedna bijejo boji med vstaši in srbskimi vojaki.

RUSI PROTI JUDOM, POLJAKOM IN INOZEMCEM.

Ruski notranji minister Maklakov je predložil kabinetu zakonski načrt, ki naj bi znatno omejil svobodščine judov, Poljakov in inozemcev. V zahodnih gubernijah in izven mest in trgov bi tudi ne smeli kupiti imobilij, jih vzeti v najem ali dajati nanje hipotečnih posojil. Sklenjene najemnine, nakupi ali hipotečne pogodbe bi bile neveljavne. Dosedanje hipoteke se morajo v desetih letih pokriti, če ne izgube hipotečno moč. Kdor bi proti tem določilom grešil, naj bi se kaznoval z osem mesečnim zaporom in se naj bi zemljišče konfisciralo.

Dnevne novice.

+ Shodi S. L. S. na Notranjskem.

V nedeljo dne 3. maja je imela S. L. S. volivna shoda v Starem trgu pri Ložu in v Košani, kjer se je predstavil volilec naš kandidat deželni tajnik dr. Lovro Pogačnik. Na prvem shodu je govoril tudi državni in deželni poslanec J. Gostinčar. Shoda sta bila izborna obiskana. Liberalci niso bili blizu.

+ Preskrba Zagreba z elektriko.

Zagreb potrebuje sedaj pet milijonov kilovatnih ur elektrike. Mesto se je potegovalo za koncesijo uporabe Like in Gačke. Zgradba celotne naprave, ki bi dala ogromno moč, bi stala 50 milijonov kron. Vlada je pa dala prednost privatni družbi Adriatic Electricité. Zagrebški župan ing. Holjac je imel pred kratkim znamenito predavanje v saborski dvorani pred banom in raznimi strokovnjaki, v katerem je dokazoval, da se mora izbrati takih velikanskih vodnih sil izročiti javnopravnim korporacijam, ne privatnikom. Župan Holjac, ki je sam odlični inženir, je pred banom popisal delovanje kranjskega deželnega odbora in ga stavil hrvaški vladi za zgled. Župan Holjac je popisal tudi zadevo Pavšlarjevo in priporočal hrvaški vladi, da naj se uči iz zgledov, ki jih vidi na Kranjskem. Ker se je vlada za sedaj francoski družbi Adriatic Electricité zavezala, zahteva zagrebški župan, da se družbi stavi vsaj kratek rok za izgotovitev naprave. Ako v tem roku ne dovrši zgradbe, naj se koncesija da mestu ali pa naj dežela sama gradi!

+ Iz seje deželnega odbora kranjskega, dne 4. maja 1914. Deželni glavar poroča, da je glasom poročila z dne 25. aprila t. l. ravnateljstvo deželnega muzeja — izvršujoč nalog deželnega odbora z dne 26. januarja t. l. — uredilo galerijo slik v deželnem muzeju, ki je bila z večernim dnem otvorjena obisku občinstva. Uredba galerije je, kakor se je gospod deželni glavar osebno prepričal, umestno in glede na razpoložljive nedostatne prostore spretno izvršena. Deželni odbor je sklenil izreči svoje posebno priznanje asistentki deželnega muzeja dr. Ani Schifferer, ki je kot brezplačna volonterka izvršila določitev slik in napravila ves material za katalogiziranje, vsled česar se je omogočila ureditev galerije v od deželnega odbora določenem roku. — Sklene se naprositi c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani, da izterja od ljubljanske mestne občine doklado na užitnino za čas od 1. do 14. marca. — Vloži se priziv proti razsodbi c. kr. okrajnega sodišča v Novem mestu v zadevi plačila odškodnine za avtomobilsko nesrečo Vene. — Vpokoji se načelnik deželnega pomožnega urada Fran Pečnik. — Odobrita se načrta vladne narredbe k zakonu glede zlaganja in delitve zemljišč. — Odobri se okrožnica na vsa županstva v zadevi pospeševanja interesov društva »Rdeči križ«. — Otvoritev belokranjske železnice, ki se vrši 25. t. m., se udeleži dežela po svojih zastopnikih. — Vzame se na znanje poročila o zaključitvi živinozdravniškega tečaja na Grmu,

ki se je s prav dobrim uspehom dovršil. — Vzame se na znanje dopis deželne vlade, s katerim se podeli deželi Kranjski koncesija za zgradbo elektrarn. — Dobava železnih oken za strojnico pri elektrarni ob Završnici se odda tvrdki Zabkar & Komp. — Vzame se na znanje dopis deželne vlade, da je zadobil zakonski načrt za zgradbo ceste Črnomelj—Vinica Najvišjo sankcijo. — Vzame se na znanje dopis hrvaške deželne vlade, s katerim odklanja vsak prispevek za zgradbo mostu čez Kulpo pri Blaževcih. — Ker je hrvaška deželna vlada zagotovila polovico stroškov za most čez Bregano v Vel. Dolini, se druga polovica pokrije na podlagi določil novega cestnega zakona. — Deželni banki se dovoli, da izplača občini Vipava 1 milijon kron posojila. — Dovolijo se 33% podpora za most na progi Dobrova—Žirovnica. — Zgradba vodovoda za Stari trg in okolico se odda tvrdki G. Rumpelj. — Dovolijo se podpora za pogorcelce v Podhosti, občina Toplice. — Sklene se nadaljevanje premovanja telet, ki se z letošnjim letom dokonča. — Deželnemu zboru se predloži poročilo v zadevi potrebne poprave gledališkega poslopja. — Razveljavi se sklep občinskega odbora v Ovišah radi izplačevanja dijet občinskim odbornikom. — Razveljavi se pogodba občine Slavina radi občinske pisarne in tozadevni pritožbi ugoti. — Dovolijo se podpore gasilnemu društvu v Zg. Tuhinju in na Vrhniki. — Gasilnemu društvu v Vavti vasi se odstopi svet pri novem mostu za zgradbo gasilskega doma. — Odkloni se prošnja občine Senožeče za dovolitev posojila za zgradbo občinske hiše. — Razveljavi se sklep mestne občine Novo mesto, s katerim se odreka posameznim osebam pravica pritožbe zoper sklepe občinskega odbora.

— **Liberalna gonja proti župniku Hartmanu iz Blagovice** je bila danes končana tudi v drugi instanci pred deželnim sodiščem s popolnim porazom blagovskih liberalcev. Gospod župnik Hartman je tudi v drugi instanci oproščen.

— **Kamnik.** Narodnoobrambna slavnost tukajšnje podružnice »Slovenske Straže« je uspela nad vse pričakovanje izborna. Krasno ovenčani obširni slavnostni prostori so bili natlačeni polni. Bilo je zelo veliko kmockega ljudstva iz bližnje in daljne okolice, peš in z vozom, dokaz, da je naše ljudstvo zavedno in narodno. Cel spored je bil zelo srečen. Gospod cand. iur. A. Dobnik nam je v lepem govoru razložil ustoličenje koroških vojvod in njegov pomen za nas, podal žalostno sliko naših narodnih razmer, pojasnil vzroke našega narodnega propadanja, bojna sredstva naših narodnih nasprotnikov, delovanje njih bojnih društev, in v vznesenih besedah pozivljajal za skupno narodno delo, da ohranimo našo zemljo in branimo naše meje. Gdč. Cilka Stetletova je krasno deklamirala Gregorčičevo pesem »Velikonočna«, kar je napravilo velik vtis na vse navzoče. Deklamirale so se še pesmi: »Naša zvezda«, »Domovini«, »Slovenec sem«. Po programu se je razvila prosta zabava s srečolovom, ki je bila zelo vrol animirana. Ves lesk pa so dale gospodične in gospodje v narodnih nošah; videli smo kranjsko in koroško. Godba in petje sta zabavo še večala. Vsem prirediteljem se iskreno zahvaljujemo, tako damam kakor gospodom, pevcem, godbi in udeležencem. Gmotni in moralni uspeh je nepričakovano velik. Sedaj pa na nadaljnje delo! »Straža« čaka novih delavcev, obmejni bratje prosijo pomoči!

— **Avtomobilna vožnja na Gorenjskem.** Anton Kolenc v Celju je vložil prošnjo za dovolitev redne avtomobilne vožnje za osebni promet na cestnih progah Domžale — Kranj — Brezje — Bled.

— **Prememba posestva.** Jakob Gorjanec iz Kranja je kupil graščino Golnik od gospoda Ivana Ogrina na Laverici.

— **Požar.** V nedeljo, dne 3. maja, je kuhala južno osebenkinja Ana Štupar v Dolenjem Ajdovcu, pustila je otroke pred pečjo in šla k sosedovim nekaj iskat. Otroci so se brzkone igrali z ognjem. Okrog poludne je švignil plamen skozi streho in v par minutah je bila v ognju hiša, hlev in svinjak, kakor tudi sosedova hiša in hlev. Ljudje so prihiteli hitro na pomoč, omejili ogenj s tem, da so polivali sosednje strehe. V teku dobre ure je bila na licu mesta tudi žužemberška požarna bramba, ki je pod vodstvom spretnega načelnika pogasila v kratkem času proti nebu švigajoče plamene. Ako bi ne bila o pravem času pomoč, bila bi danes cela vas pogorišče. Žužemberški požarni bramborci vrlo delujejo. Na lice mesta je došel tudi naš skrbni poslanec I. Vehovec. Bodi tem potom izrečena iskrena zahvala pridnim gasilcem. Kako potrebna bi bila za Ajdovec požarna bramba, kaže nam že peti nesrečni slučaj požara zadnjih let v občini.

(Dalje.)

— **Ribnica.** Naš rojak gospod Alojz Dejaki, misijonar, ki je deloval več let v Ognjeni zemlji, je imenovan častnim članom s križcem tretjega razreda društva »Opera educativa Pacifica« v Rimu. Omenjeni g. misijonar je bil sedaj na dopustu in je marljivo deloval v dušnem pastirstvu v Ribnici in Dolnji vasi. Odhajajočemu g. Dejaku, ki je danes odpotoval v Italijo, se farani obeh župnij najtopleje zahvaljujejo.

— **Žužne železnice.** Nadrevident Franc Wolf je prestavljen iz št. Petra v Celovec in revident Jožef Chowanetz iz Celja v št. Peter.

— **Ljudsko šolstvo.** Zasilna šola v Stari Oselici se je opustila in otvorila s 15. aprilom ekskurendna šola, na kateri je poverjen pouk učitelju na enorazrednici v Trbiji Viljemu Zirkelbachu.

— **Dunajska podružnica »Slovenskega planinskega društva«** priredi v mesecu majniku t. l. sledeča izleta: Dne 10. majnika na Hocheck. Odhod z južnega kolodvora z vlakom ob 5. uri 35 minut jutraj v Altenmarkt-Hocheck-Furth-Weissenbach. Vodi g. Fran Merlak. — Dne 24. majnika na Schneeberg. Odhod z vlakom ob 6. uri 10 minut jutraj s kolodvora Aspangbahnhof v Puchberg-Faden-Sparbacherhütte-Nördlicher Grafensteig-Hengst. Vodi g. Božo Kosér. — Gosti dobro došli!

— **Poroče.** Poročil se je v Kraljevih Vinohradih v Prazi gosp. Edvard Tuječ, uradnik zavarovalnice »Dunav« v Ljubljani, z gđno. Boženo Konakov. — Poročil se je gosp. Ernest Eypper z gđno. Ivanko Košak iz Ljubljane.

— **Kadilnikova kočja na Golici** se otvori dne 10. maja 1914 in je že preskrbljena z vsem potrebnim provijantom. V pomladnem času, ko je na Golici najbujnejša flora, naj pohite vsi turisti in turistke h Kadilnikovi kočji.

— **V gozdu našli človeško truplo.** V gozdu nad Globokem pri Radovljici so našli 2. t. m. napol strohnelo, skoro golo moško truplo. Na lice mesta došla komisija je spoznala v njem 67letnega občinskega ubožca Eržena, pristojnega v Kro-po. Eržen je bil vdan pišči, bil je epileptičen in slaboumen. Bržkone je v gozdu zmrznil pozimi.

— **Mlada Dalmacija** je naslov novemu listu, ki je pričel izhajati v Dalmaciji in bo glasilo hrvaške demokratske stranke.

— **Visoki gosti v Dalmaciji.** V dalmatinskih lukah se mude te dni nadvojvodinja Marija Jožefa s sinom Maksimiljanom in spremstvom, nadvojvoda Karl Štefan s soprogo in toskanska vojvodinja Alica s sinovi.

— **Hrvati in Lahi v Zadru brez prvega majnika.** Oblast v Zadru je dne 1. majnika prepovedala tako hrvatski kakor laški obhod, ker so Lahi pretili z izgredi, ako se dovoli Hrvatskemu delavskemu društvu obhod z zastavo in godbo.

— **Velik uspeh hrvaške umetnice.** Gospa Horvatova je te dni nastopila v Draždanih v Verdijevi »Aidi«. Kakor poročajo, je imela velikanski uspeh. Poje še v »Samsonu in Dalili«.

— **Razpuščen občinski zastopnik v Dalmaciji.** Namestništvo v Zadru je razpustilo občinske zastope v Metkoviću in Biogradu pri Zadru. Te občine so pripadale takozvani »hrvatski stranki«.

— **Iz Črnega grabna. — Uboj.** Podpisani, kot lastnik mlina in žage v Kopoljah, nam pošilja sledeče: Lovrenc Osolnik je bil pri meni zaposlen kot mlinar in žagar od meseca junija p. l. Bil je res pošten in priden delavec za vsako drugo delo; le mlinarstvo je zanemarjal. Ni pa res, da je bil »oče peterih nedolžnih otročičev«; res pa je, da je ostavil tri otroke v starosti 12 do 17 let. Ni res, da bi mu bil jaz radi malenkostnega spora odpovedal službo; res pa je, da je on sam odpovedal službo, in sicer na ta način: Kaka dva meseca pred katastrofo sem prišel kot navadno v mlin. Ko sem videl, da je mlin prazen in da so kmetje mimo mlina nosili žito raje dobro uro dalje, dejal sem bil rajnemu: »Lovrenc, bodite prijaznejši in postrežljivejši napram ljudem! Ne pustite, da bi žito mimo nosili!« A rajni je takoj osorno odvrnil: »Če nisem za vas, pa grem o sv. Juriju ven; pa si drugega poiščite!« Pri tem je ostalo. — Dne 23. aprila t. l. je prišel Osolnik v spremstvu Alojzija Pestatovja v mojo prodajalno in tarna, da ne more dobiti pripravnega stanovanja. Rekel sem mu, naj se vsled tega nikar ne vznemirja, ker ga ne podim nikamor. Ostane lahko še nadalje v svojem stanovanju, kot žagar, a za Bobka, kot mlinarja, se bo pripravilo drugo stanovanje. Ako ga pa tudi to ne veseli, dal sem mu na prosto voljo prilagoditi si moje posestvo v Zabukovju, ki bi ga svojevoljno lahko tudi obsejal. In to brezplačno! Meni je bilo res težko odpustiti Osolnika, ker je bil pripraven za vsako drugo delo, bodisi žagarsko, bodisi tesarsko. Moj načrt ga je bil zelo

zadovoljil in odločil se je bil po njem ravnati. Tako je bilo sklenjeno, da ostane Osolnik — dokler si Zabukovja ne prilagodi — še nadalje v svojem stanovanju, a Bobek — ako pošten in zanesljiv — bi stanoval pri Katarini Štrukelj, dokler se mu ne napravi stanovanje. Predno je prišel Bobek v mojo prodajalno, zglasil se je bil že pri Osolniku v Kopoljah, ki mu je s a m nasvetoval, naj se ponudi meni, ker on (Osolnik) pojde o sv. Juriju ven. — In res se je zglasil Bobek še tistega dne v moji prodajalni. Njegova vnanost ni kazala nikakega potepuha, ker je bil dostojno oblečen in tudi dostojnega vedenja. A notranost človekova se ne da razsoditi takoj na prvi pogled, kar bi oni dopisnik lahko sam vedel. Naj bi se bil preje natančneje informiral, predno je obsojal, ker bi na tem lahko trpela moj ugled in trgovina. Zapomnite si, gospod dopisnik: Ne sodite, da ne boste sojeni! — Ivan Lavrič, trgovec v Lukovici.

Primorske vesti.

— **Dr. Dermota Anton — umrl.** Znani socialistični pisatelj odvetnik dr. Dermota je umrl v Gorici v nedeljo dne 3. t. m. ob 4. uri popoldne. Bolehal je dolgo časa. Zadnji čas se ga je palotila hitra sušica, ki ga je umorila. Pokojnik je bil po svojem značaju silno blag človek, ki se je moral prikupiti vsakomur. Vsakogar, ki je dr. Dermoto poznal, je njegova smrt zadel. Tudi mi obžalujemo smrt tega plemenitega moža, ki se je vedno bolj nagibal na stran pozitivne verske misli. Splošno se je opazalo, da je zadnje čase hodil pogosto v cerkev k sveti maši in pred kratkim, ko je še hodil, je med množico ljudstva v kapucinski cerkvi prejel z veliko pobožnostjo svete zakramente. Naj počiva v miru! Pogreb bo v torek ob 2. uri popoldne.

— **Smrtna kosa.** Kakor smo že včeraj poročali, je v Gorici umrl dne 2. t. m. znani trgovec s klobuki in hišni posestnik Anton Fon, star 69 let. Pokojnik je bil ugleden mož in poštenjak. Bil je v načelstvu »Centralne posojilnice«. Doma je bil s Trnovca pri Kobaridu, kamor so ga v ponedeljek dne 4. t. m. jutraj odpeljali. Pokopan je hotel biti v domačih hribih. Naj počiva v miru!

— **Razpor v vrstah laških krščanskih socialcev?** Po Gorici se govori, da je v vrstah laških krščanskih socialcev velik razpor. Nezadovoljnost z vodstvom stranke je baje velika. Čuje se tudi, da nameravajo nekateri nezadovoljni elementi začeti izdajati nov list. — Po dolžnosti kronistov bilježimo te govorice!

— **Novi laški napadi.** V soboto ponoči sta bila napadena od laških banditov g. Ivan Koblar ter Nemec g. Fritsch in Dunajčan g. Geza z damami, ki so ju spremljali po ulici Stadion. Zlasti gospod Koblar je bil pri tem hudo ranjen. Krepke udarce sta dobila tudi oba Nemca, nad katerima je drhal še bolj divjala, ko je zaslislala, da so Nemci. Dame so banditi na grd način nadlegovali. Ko je prišel gospod Koblar nato na rešilno postajo, se je službojuči zdravnik zelo neprijazno proti njemu obnašal. — V nedeljo okoli pol 5. ure so napadli trije 22 do 24 let stari laški pobalini dva naša mladeniča, ki sta govorila slovensko na ulici »Aquadetto«. Pri tem so precej ranili 15letnega dečka.

— **Koroški in goriški Slovenci na Sv. Gori.** Okrog 800 koroških Slovencev se je v soboto popoldne pripeljalo v Gorico s posebnim vlakom, ki so ga okrasili s slovenskimi trobojnicami. Na drž. postaji jih je pričakovalo zastopstvo »Slov. kršč. soc. zveze« z gg. poslancem Fonom in dr. Ličičem na čelu. Nato so Korošci takoj odšli na Sv. Goro. Izpočetka jim je nagajalo vreme, toda proti večeru je začelo sijati solnce. Drugi dan je prišlo na Sv. Goro več procesij iz Podgore, Bilj, Kronberga in Gorice. Bilo je vsega skupaj ljudstva ta dan na Sv. Gori nad 2000. V cerkvi je bilo več govorov, ljudje so zelo obilno prejemali sv. zakramente. Ob 10. uri so se zbrale množice ljudstva za cerkvijo na zborovanje. Govoril je najprvo vlč. g. dr. Arnejc, ki je v lepem in poljudnem govoru pojasnjeval naše geslo: Vse za vero, dom cesarja! Omenjal ustoličenje koroških slovenskih vojvod ter pozival Slovence na spolnovanje četrti Božje zapovedi. Spoštujte svoje matere, svoje očete! Spoštujte tudi jezik, ki so ga Vas oni učili. Govor je napravil na množico velik vtis. Nato je govoril vlč. g. dr. Pavlica, nakar je v imenu S. K. S. Z. pozdravil koroške Slovence urednik K r e m ž a r, povdarjajoč starih zvez, ki so družile Goričane in Korošce. Te zveze obnovimo! Vi pri-

hajate sem, mi pa pridemo gori k Vam na polje Gospe svete! Gospod župnik Budni je vzbujal k delu in treznosti. Gosp. dr. Rožič iz Celovca se je najprvo zahvalil g. poslancu Fonu in Slov. kršč. soc. zvezi v Gorici za sprejem koroških Slovencev. Povdarjal je, da poleg drugega smo v starih časih imeli skupno Korošci in Goričani, tudi družbo treznosti. Govori o važnosti Svete vojske, ki je vojska za bodočnost naroda, za krščansko in pošteno življenje ter narodno osamosvojitve. S tem je bilo zborovanje končano. Romarji so še pomolili nekoliko v cerkvi, nakar so se v procesije vrnili v Gorici.

— **Kolonski shod v Vipoljah** je bil lep obisk. Udeležilo se ga je 300 do 400 kolonov. Koloni so poslance Fona in Rojca z navdušenjem pozdravljali. Kolon Al. Šturm je imel navdušen govor za S. L. S. Na njegov predlog se je poslanec S. L. S. izrekla zahvala in zaupnica.

— **Dogodki z morja.** Vsled lepega popoldanskega vremena je odjadrala v nedeljo popoldne iz Trsta v majhni barčici družba dveh gospodov in dveh gospodičen daleč na odprto morje. Ko so se vračali proti večeru, se jim je vsled nastale burje slabo godilo. Zanašalo jih je na vse strani in bili so že popolnoma premočeni. Istočasno se je vračal domov iz Miramare parnik »Miramar«, katerega kapitan je zapazil še o pravem času nesrečne krmarje. Hitel jim je na pomoč in jih sprejel na svoj krov.

— **Deseti brat v Trstu.** V nedeljo zvečer so igrali v Trstu ljubljanski gledališki igralci Govekarjevega »Desetega brata«. Pripomnimo, da se je ta igra igrala zadnjič v Trstu pred 10 leti v gledališču »Fenice«. To je bila tudi zadnja predstava v laškem gledališču. To pot so najboljšje izvršili svoje vloge gospod Skrbinek kot »Deseti brat«, gospod Povhe kot »Krvavelj« in pa gospod Danilo kot »Dolfe«.

— **Za slovansko lice Jadranskega morja.** Dalmatinski listi pozivljejo hrvatsko prebivalstvo, da o priliki poiska angleškega sredozemskega brodovja manifestirajo za hrvatski značaj Jadranskega morja s tem, da po vseh krajih istrske, primorske in dalmatinske obali razobesijo čimveč hrvatskih zastav in tako pokažejo tujcem, čegava je Adrija. Ta poziv je zelo primeren.

— **Velika tatvina.** Tatovi so udrli dne 4. t. m. v prodajalno M. Hofstädterja na trgu della Borsa št. 5 in odnesli za 15.000 K svilenega blaga. Policija je zaprla kot osumljenca dva bivša uslužbenca prizadete trgovine.

— **Konfiscirane »egipčanke«.** Finančna oblast je v strojnem oddelku Lloydove ladje »Helonan« zaplenila 8000 cigaret »egipčank« in zaprla krojača Jožefa Pontonija, ki jih je hotel vtihotapiti.

— **Samoumor.** V neki luži blizu Galežana v Istri so našli utopljenega volilca v veleposestvu Benedikta Dobrovicha. V žepih je imel kamenje. Gre za samoumor in so samomorilca pokopali brez cerkvenega obreda.

— **Umrla** je v Mariboru hišna posestnica Eleonora Podkrajšek roj. Petrg, stara 80 let.

— **Smrtna kosa.** Dne 4. t. m. je umrla v Buzetu v Istri v starosti 68 let gospa Franica Gregorec, mati znanega rodoljuba Janka Gregorca in tašča posestnika in bivšega deželnega poslanca Franca Flego. Naj v miru počiva!

— **Prestavljen** je policijski komisar dr. Rudolf Modric v Pulju v Spljet.

— **Umrla** je gđna. Gracija Kovačičeva od Sv. Magdalene pri Trstu.

— **Izjava.** Podpisani s tem izjavljam, da dopisa v »Slovenec« z dne 2. maja 1914 iz Divače nisem sam napisal, tudi nisem komu drugemu rekel oziroma svetoval, naj ga napiše in sploh nimam z omenjenim dopisom nikakršne zveze. V Divači, 4. maja 1914. Josip Svetič, župnik.

— **Angleži v Trstu.** Kakor smo že javili, je včeraj prišlo angleško sredozemsko brodovje v Trst. Križarka »Defence« je bila zgrajena l. 1906., ima 14.600 tonelov, stroje močne 27.835 H. P. s 35 topovi in 794 mož posadke. Križarka »Duke of Edinburgh«, zgrajena l. 1904., s 13.500 tonami, s stroji 23.685 H. P., s 30 topovi ima 704 mož posadke.

— **Samoumor vojnornaričnega častnika.** V Pulju je izvršil samoumor mornarični poročnik Narciso Blessich, poveljnik podmorskega čolna I. Vzrok samoumora ni znan.

— **Zahrbtnen umor.** Na državni cesti blizu Vodnjana so našli ubitega Martina Butkovič; truplo je ležalo v mlaki krvi. Ogled na licu mesta je dokazal, da je bil Butkovič zahrbtno ubit. Morilec je neki Orlič.

— **Laško pobalinstvo.** Neki laški pobalin je položil v nedeljo zvečer na okno na levi strani »Narodnega doma« v ulici Galatti papirnato petardo, ki je

eksplozirala z grozovitim pokom. V bližini se nahajajoče občinstvo se je precej prestrašilo.

— **Novo moderno kopališče »Jadran«** otvorijo v kratkem na Sušaku ob Pečinah.

— **Ponarejen denar.** Lovro Prodan, delavec iz Buzeta, je hotel v neki ulici v starem mestu v Trstu plačati ljubzensko dejanje nekega dekleta s ponarejenim petkronskim tolarjem. Dekle je javilo zadevo policiji, ki je Prodano aretirala.

Štajerske novice.

— **Nova podružnica Slovenske Straže** se je ustanovila v nedeljo, dne 3. maja v Slivnici pri Mariboru. Na ustanovnem shodu je govoril neutrudno delavni profesor dr. Hohnjec. Kaj pa druge župnije? Toliko odličnih župnij je še n. pr. na Murskem polju, ki še nimajo podružnice. To spanje v narodnoobrambnem zmislu ni častno za nobenega rodoljuba. Popravite!

— **Odlične nemške gospe na čelu šulferajnskemu gibanju.** Za predsednico ženske podružnice šulferajna v Gradcu je izvoljena grofica Roza Attems, soproga deželnega glavarja. Ona daruje vsako leto 500 K šulferajnu. Ostale odborice, večinoma članice najodličnejših nemških rodbin v Gradcu, so se zavezale vplačati letno 50—100 K kot članarino. Slovenke posnemajte!

— **Zaročil se je mariborski slovenski trgovec J. Serec** (šumenjakov naslednik) z gospo M. Varda, vdovo po poštnem uradniku.

— **II. slavlje 500letnice ustoličenja zadnjega koroškega vojvode na Gosposvetem polju se vrši v Mariboru** dne 10. maja (v nedeljo) ob 1/4. popoldne. — Bogat vspeh, krasne slike, lepi govori, petje, igri »Tugomer« in »Knez Volkun«, živa slika, godba, vse to je že prvič dalo celi prireditvi kar najsijajnejše narodno lice. Vse to bo tudi tokrat, in vsak Slovenec, vsaka zavedna Slovenka se tu lahko uveri, da je bil slovenski rod nekoč mogočen, kot drugi ne, da mu ni treba obupati. — Cene sedežem v parterju so: 2 K 50 v., 2 K, 1 K 50 v., 1 K in na galeriji 80 vin. Stojšča v parterju 80 vin., dijak in vojak 40 vin., na galeriji 40 vin. — Predprodaja vstopnic je pri trgovcu g. Vilko Weixlu, Glavni trg št. 22.

Ljubljanske novice.

— **Ij Podraženje stanovanj v Ljubljani in protestni shod liberalne stranke.** Za nedeljo je bil napovedan v Mestnem Domu »majniški« shod z namenom, hujskati proti deželnemu odboru, oziroma S. L. S. in nadaljevati liberalno politiko varanje Ljubljancev. Shod pa se je popolnoma ponesrečil Napovedanega govornika jugoslovanske železničarske organizacije, ki je bil natisnjen na vseh lepakih po mestu, ni bilo. Zanimivo je, da jugoslovanska strokovna železničarska organizacija sploh da svoje ime za tak izrečno strankarski shod liberalne stranke v Ljubljani. Na shod pa je prišel tajnik tržaške N. D. O. Brandtner, ki je s tem znova potrdil, da je ta organizacija le privesek liberalcev in tako diskvalificiral celo N. D. O. Na shodu je bilo le okoli 150 ljudi. Ali ne razumejo še vsi Ljubljanci, s kakšnim nelepim namenom je liberalna stranka dvignila tak krik zaradi zvišanja deželnih doklad? Zvišanje pri stanovanjih bi kvečjemu smelo znašati 3 K 20 vin. pri 100 K, gotovi hišni posestniki so pa uprav oderuško zvišali ceno stanovanj; nekateri liberalni denarni zavodi so pa v tem oderuštvi zgoraj omenjene hišne posestnike celo preseglji. Nekateri hišni posestniki so dvignili ceno stanovanj od 25 do 50 odstotkov na 100 K, ker so tako naivni, da mislijo, da bo ves ta zvišek njim ostal. Ne pomislijo pa, da bo tega zviška največ deležna država in njena davkarija. Ogorčenje se je vsled tega obrnilo sedaj proti tistim hišnim posestnikom, ki so ubogali »Narod« in so sledili njegovim hujskarijam, češ deželne doklade so nekaj tako strašnega, da morajo hišni posestniki najemnike hudo obremeniti, če hočejo sploh še živeti! In vendar je to, kakor smo dokazali, laž, ker bi posestniki ne imeli nobene škode, tudi če bi najemuine nič ne zvišali, kvečjemu prav minimalno. Da posebno liberalni hišni posestniki tako dvigajo ceno stanovanj, se vrši ba je celo po nasvetih nekaterih liberalnih voditeljev. Ti stoje na stališču, da se morajo zvišati tudi mestne doklade in da naj hišni posestniki radi tega že sedaj dvignejo ceno stanovanj, tako da bi pozneje Ljubljanci ne bili preveč hudi, ko bi jih liberalna večina na magistratu vsled finančne kalamitete ljubljanskega mesta nanovo obremenila. Mislimo pa, da so tisti hišni posestniki, ki so sedaj dvignili ceno stanovanj, tako brez srca, da bodo takrat na to pozabili in še mestne doklade na uboge najemnike zvalili. Protestni

shod v Mestnem domu je bil torej zelo na mestu, pa obrnjen bi bil moral biti proti sadovom »Narodove« hujskarije in liberalnemu »gospodarstvu«.

Ij Glede vprašanja preuredbe pouka v nemščini na ljubljanskih ljudskih šolah smo »Narodu« in »Dnevu« toliko povedali, da zdaj vsaj o »narodnem izdajstvu« ne kričita. Če zabavljata dalje, da se hoče slovensko šolstvo s tem »utrakvizirati« ali celo »ponemčiti«, je stvar bralcev teh dveh listov, če so tako omejeni, da to verjamejo. Kar se nas samih tiče, se nismo meritorno glede tega vprašanja nič izjavili, ampak le pojasnili razloge, ki jih navajajo zagovorniki reforme pouka v nemščini na ljubljanskih ljudskih šolah in jih slejkoprej odločno branimo pred neumnim očitkom »narodnega izdajstva«, s katerim bivši zagovornik zveze z Nemci tako rad okoli sebe maha. Tega namreč nobeden ne more utajiti, da nešteto zavodov absolventov slovenskih ljudskih šol v Ljubljani ne sprejema zato, ker ne obvladujejo zadostno nemščine. Vemo n. pr. za jako znan strokovni zavod na jugu, ki je do zadnjic na stotine ljudskih šolarjev iz Ljubljane odklanjal, katerih ne bi, če bi bili količkaj boljše nemščino znali. Pedagogom, ki reformo pouka v nemščini zagovarjajo, stoji pred očmi dejstvo, da bo toliko in toliko slovenskih generacij vsled tega trpelo in zato je brezvestna grdobija jih sumničiti »narodnega izdajstva«. Naj bo »Narod« le tiho, ker nam je čisto pozitivno znano, da se celo voditelji narodnonapredne stranke bridko pritožujejo zoper to, da slovenska mladina danes tako slabo in čedalje slabše nemščino obvladuje, vsled česar mora v konkurenčnem boju za službe povsod podleči tujcu. Če liberalna gospoda v Ljubljani svoje otroke že v najnežnejši dobi uči nemščine, se pač tudi otroci slovenskih proletarcev ne bodo preveč »izmučili«, ako v ljudski šoli začnejo nemščino eno leto preje. Sicer pa prepuščamo sodbo in odločitev o tej stvari popolnoma merodajnim šolskim faktorjem, ki jo bodo gotovo bolje rešili kakor izvestni demagogi.

Ij Umrl je danes zjutraj znani bivši trgovec Karel Karinger v 78. letu starosti.

Ij Dr. Fric Luckmann ponesrečil. Včeraj zvečer se je v bližini perutninarkega zavoda v Spodnji Šiški ponesrečil dr. Fric Luckmann. Zvečer med 7. in 8. uro je jezdil skozi Spodnjo Šiško. Med potjo je srečal avtomobil in tudi železniški vlak, a je konj ostal popolnoma miren. Naenkrat pa se je splašil vsled neznanega vzroka in začel skakati in dirjati po cesti. Ko so videli nekateri ljudje nevarnost in so hoteli konja prijeti, je zdirjal proti perutninarškemu zavodu, kjer je velik kompleks zemlje ograjen za kokoši z žičnato ograjo. Z vso silo se je zaletel konj z glavo v cementni steber te žičnate ograje. Razbil si je glavo in se zgrudil na tla ter poginil. Dr. Luckmann, ki je spoznal nevarnost, je še v pravem času skočil s konja, a je priletel z obrazom na omenjeno žičnato ograjo in se ves opraskal po obrazu. Znatno se je poškodoval tudi na nosu. Dr. Luckmann, čegar poškodbe pa niso smrtonosne, so prepeljali v Leonišče.

Ij Družabni klub ima kegljanje v »Rokodelskem domu« do preklica redno vsak torek ob 8. uri zvečer.

Ij Umrlji so v Ljubljani: Marjeta Priatelj, vpokojena delavka v tobačni tovarni, 81 let. — Ivan Žgajnar, klavec in posestnik, 65 let. — Marija Regnard, telegrafistinja v pok., 60 let. — Fran Aleš, sin asistenta tobačne režije, 15 mesecev. — Anton Grošelj, trgovec, gostilničar in posestnik, 39 let. — Jakob Debevec, delavec, 57 let. — Josip Peterlin, čevljarški pomočnik, 44 let. — Fran Derencin, krojaški pomočnik, 26 let.

Ij Prve črešnje. Danes dopoldne je bilo na trgu par kilogramov prvih letošnjih črešenj, katere je branjevka prodajala komad po 1 vinar.

Ij Organizirani tatinski družbi, ki je izvrševala na semnjih po Kranjskem in brzkone tudi drugod razne tatvine, je prišla na sled policija. Doselej so aretovali dva individua. Kdor izmed prizadetih bi vedel kaj podatkov o tej zadevi, naj jih naznani državnim policiji. Tatinska družba je včeraj kradla na sejmu v Kranju. Eden član te družbe je stanoval v nekem tukajšnjem hotelu, hodil okoli jako eleganten ter je občeval z boljimi krogi.

Ij Kitajec v deželni bolnici. Včeraj je prišel v deželno bolnico Kitajec Pe-hong - Šu - Tse Tšep, doma Vunčan, po veri budist. Oddali so ga v kirurški oddelki primarija dr. Derganca. Na Kitajcu bo izvršena operacija.

Ij Izpred sodišča. Poroča se nam, da se v zadevi gospe Žolger ne gre za 2000 K, ampak za 1500 K poroštva.

Ij Zopet samomor vojaka. Včeraj se je ustrelil neki nadomestni rezervist 17. pešpolka.

Zadnje vesli.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj. O cesarjevem zdravstvenem stanju poročajo danes oficijelno, da je cesar noč dobro preстал. Preživel je mirno, okrepujočo noč. Katarni pojavi so manjši, splošno zdravstveno stanje je zato povoljno.

POLETNEGA ZASEDANJA DRŽAVNEGA ZBORA SKORO GOTOVO NE BO.

Praga. Češki listi se bavijo z večrajšnjim sestankom načelnikov državnoborskih klubov in s tem, kak za ključek bi imele včeraj predlagane nemško - češke konference, pri katerih naj bi sodelovali tudi veleposestniki. Tako mladočeški »Narodny Listi«, kakor agrarni »Venkov« pišejo, da morajo biti prej izpolnjene znane zahteve Čehov po novih volitvah v češki deželni zbor, sklicanje deželnega zbora in konstituiranje češkega deželnega odbora, preden je misliti na to, da Čehi opuste obstrukcijo. Upanje, da bi bilo omogočeno poletno zasedanje državnega zbora je jako majhno, enako ničli. Češki listi zahtevajo, naj bi se češko-nemške konference vršile v Pragi.

ČEŠKO-NEMŠKE KONFERENCE.

Dunaj. Dr. Sylvester je danes že pričel s pripravi za češko-nemške konference. Pripravljen je eventualno sklicati konference v Prago. Predvsem je treba sedaj določiti kraj, način in obliko vabil in določiti, katere osebe bodo povabljene. Dr. Sylvester je danes z ministrskim predsednikom razpravljal o modusu procedendi pri novih češko-nemških konferencah, posebno glede vabil na obe skupini veleposestnikov. Ministrski predsednik je izjavil, da bo prizadevanja za deložnostno državnega in češkega deželnega zbora ter za zopetno uživetje ustavnih razmer na Češkem najizdatneje podpiral. Nato je dr. Sylvester konferiral z dr. Krašom.

KOŠUT UMIRA.

Budimpešta. Zdravniki so izgubili vse upanje, da bi rešili Košuta. Košut umira.

Budimpešta. Košutu je tako hudo, da pričakujejo katastrofo vsak trenutek.

IZ VOJNEGA MINISTRSTVA.

Budimpešta. List »Est« poroča iz vojnega ministrstva, da vojni ministerstvo namerava nastaviti rezervne formacije, ker bi po dveletni vojaški službi bilo preveč rezervistov.

ZRINSKI - FRANKOPANOVE SLAVNOSTI.

Dunaj. V nedeljo je 150 hrvatskih akademikov, katerim so se pridružili tudi srbski, obiskalo grobova Zrinskega in Frankopana v Dunajskem Novem Mestu. Na grobeh je govoril duhovnik Vidušić. Potem so dijaki obiskali muzej, kjer se nahaja orožje hrvatskih mučenikov. Nato se je vršil banket z mnogimi govori. Dijaki so po mestu peli hrvatske in srbske pesmi.

Zagreb. Mestni svet je enoglasno sprejel predlog Hrustića, da se kralju predloži prošnja, naj dovoli prenesti ostanke Zrinskega in Frankopana v Zagreb. Občinski svetniki so klicali: »Slava mučenikom!«

Mostar. Množica Hrvatov in Srbov je prisostvovala v katoliški cerkvi rekvijemu na čast Zrinskega in Frankopana. Potem je šel po mestu sprevod nad 2000 ljudi. Množica je pela hrvatske in srbske pesmi in klicala: »Živili Jugoslavlani!« »Živila sloga Srbov in Hrvatov!« »Živila enokrvna bratca!« Govoril je poslanec Šola o jugoslovanskem edividu. S klici »Slava Zrinskemu in Frankopanu!« so se manifestanti razšli.

Pazin. Tudi tu se je spominski dan na Zrinskega in Frankopana dostojno praznoval.

Reka. 1500 ljudi je na Trsatu slavilo spomin na Zrinskega in Frankopana. Govoril je profesor Šojat iz Sušaka. Navzoči so bili Hrvati, Srbi in Slovenci. Množica je napravila lep obhod do Jelačičevega trga. Tu so se odpele hrvatska, srbska in črnogorska himna: »Liepa naša domovina!«, »Onamo, Onamo!« in »Oro klikče!«

Zagreb. Tukajšnje gospe so ob priliki Zrinski - Frankopaneve slavnosti nabrale za hrvatsko šolo v Trstu 7000 kron.

SLOVENSKI VSEUČILIŠKI PROFESOR V ZAGREBU.

Zagreb. Gimnazijskemu profesorju v Gorici N. Osva l d u je podeljena venia legendi iz pedagogike na tukajšnjem vseučilišču.

VSI OBTOŽENCI POBEGNILI.

Zagreb. Vsi obtoženci v znanem procesu za dedščino Ivane Popović, ki so obdolženi, da so oporoko imenovane potvorili, da so denar podedovale srbske narodne institucije, so pobegnili. Policija iz Beograda je javila, da jih tudi tam ni.

DEKAN VOLARIĆ UMRL.

Vrbnik. Tu je dne 3. t. m. v cerkvi od kapi zadet umrl župnik in dekan g. Franc Volarić, jako ugleden duhovnik krčke biskupije.

MILAN V ŽALOSTI ZARADI SLOVENCEV.

Milan. Tu vise po celem mestu zastave na pol droga ali pa s črnicami ovite, ker so Slovenci v Trstu dva Italijana ranili.

ZASTOPNIK FRANCIE V ALBANIJI.

Pariz. Za zastopnika Francije v Albaniji je določen pooblaščen minister Fontenay.

BOJI V EPIRU.

Drač. Boji med Albanci in vstaškimi Epirci se bijejo dalje. Albansko orožništvo je pomnoženo ter je odšlo proti Argyro Castro. Epirski vstaši so zasedli Erzeke. Pogajanja med albansko vlado in Epirci so prekinjena.

BOJ MED AMERIŠKIMI ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN MEHIKO.

Washington. Mehikanci so zahtevali, naj se jim izroči vodovod pri Veracruz. Ameriška križarica »Washington«, ki je plula proti Veracruz, je na poti dobila povelje, naj gre proti severnemu obrežju San Dominga, kjer je vsled bombardiranja Puerto Plate med inozemci panika.

Washington. V zadevi konflikta med Združenimi državami in Mehiko so sklenili posredovalci svoje posredovanje omejiti za sedaj na posredovanje spora o pozdravu ameriške zastave.

Washington. Neka še nepotrjena vest pravi, da je Huerta že odstopil.

NOVA TOVARNA TORPEDOVK.

Reka. Akcijska družba, ima tu tovarno torpedovk, namerava v Neapolju zgraditi novo torpedno tovarno, ki bi jo vodila kot nova samostojna akcijska družba.

AGITACIJSKO POTOVANJE SVEN HEDINOVO.

Stockholm. Sven Hedin je nastopil svoje agitacijsko potovanje, na katerem hoče v 68 švedskih mestih in krajih govoriti za priklonjenje Švedske k trozvezi.

VELIKA PARIŠKA BANKA V DENARNI ZADREGI.

Pariz. Senzacija vzbuja denarna zadruha velike banke Neufville.

SNEŽNI VIHAR NA KAVKAZU.

Peterburg. Neprestani snežni vihar je na Kavkazu uničil devet vasi.

VELIK POŽAR.

Valparaiso. Velikanski požar je uničil trgovski del mesta. Izpod razvalin so dobili 50 mrtvih in 100 ranjencev.

Trident. Pogorela je vas Stenico. Od 155 hiš je pogorelo 90 hiš, 600 oseb je brez strehe.

ZLOČIN VOJAKA.

Mostar. Tu je izbruhnil ogenj v trgovini Ali Šabanca. Lastnik sam je zgorel. Dognalo se je, da ga je neki vojak, s katerim sta preje skupaj pila, oropal, potem s petrolejem polil in zažgal. Vojaka še niso dobili.

Razne stvari.

Cesarjeva kuhinja. V Schönbrunn, kjer se cesar brez daljšega presledka že skoro celo leto muči, je vse preskrbljeno, da se jedila za cesarja kar najskrbneje pripravljajo. Kuhinjo vodi kuhar - načelnik z oddelkom dvornega kuhinjskega osebja. Drugi kuhar - načelnik s potrebnim osebjem je ostal na dvoru, kjer tudi v cesarjevi odsotnosti kuhajo za številno uradništvo in služabništvo. Ob petih zjutraj, to je pol ure potem, ko je vstal, dobi cesar svoj prvi zajutrek, navadno skodelico milega čaja s pecivom in surovim maslom. Kave že šest let ne uživa, ker so mu jo prepovedali zdravniki. Zajutrek pripravi cesarju dvorni slašičarnar. Opoldne ima cesar mali obed, to je juho, eno mesno jed in dve prikuhi. Začasa boleznih dobiva cesar močno juho in tu in tam kuhano kokoš. Ob 5. popoldne je glavni obed, ki sestoji iz juhe, ene predjedi, reteveja s prikuho, gorke ali mrzle predjedi, pečenke, medjedi, močnate jedi, sadja in peciva. Začasa cesarjeve bolezni so seveda vse težje jedi izključene in obed sploh zmanjšan. Preden gre cesar k počitku, dobi še čašo mleka, in sicer poletni kislega, pozimi pa zavretega. Jediti si za vsak naslednji dan izbere cesar sam. Pri glavnem kosilu mu namreč predlože jedilni list za naslednji dan in cesar si izbere eno izmed dveh navedenih mesnih jedi ter določi, katero izmed treh močnih jedi hoče. Zelo rad ima cesar divjačino, zlasti meso divjega mrjasa. — Kuhinja na dvoru je podrejena ravnatelju dvornega gospodinskega urada dvornemu svetniku Karlu pl. Prileškemu;

vodita jo kuharja - načelnika Oto Desbalmes in Karel Tlaschek. Osebo sestoji iz šestih dvornih kuharjev prvega in petih dvornih kuharjev drugega razreda, slašičarnarja - načelnika in petih dvornih slašičarnarjev, ene dvorne kuharice, petih pomožnih kuharjev, 11 kuhinjskih pomagačev in velikega števila kuhinjskega ženstva, ki se v prvi vrsti peča s čiščenjem. Delo je natančno razdeljeno; zlasti o priliki velikih sprejemov in slavnosti na dvoru ima vsak dvorni kuhar, ki mu je pridruženo potrebno pomožno osebje, pripraviti gotovo vrsto jedi: eden predjedi, drugi medjedi, tretji samo juhe, četrti omake, peti močnate omake, peti močnate jedi, šesti prikuhe itd. V takih dneh vlada živahno vrvenje v dvorni kuhinji in je lepo videti snežnobelo oblečene kuharje, ko se spretno sučejo krog lepih štedilnikov, na katerih stoji bakrena posoda in se vse sveti in blešketa v najlepši snagi. Seveda so tudi kuhinjski prostori primerno razdeljeni: poseben prostor je določen za pripravljalna dela; v dveh kuhinjah se pripravljajo mesna jedila in mrzli narezek, katerega se o priliki dvornih plesov servira šest- do osemsto krožnikov. Ravnotako so posebne kuhinje za mrzle in gorke močnate jedi in solate; dvorna slašičarna ima zopet svoje posebne prostore, kjer stoji cela vrsta strojev in omar za led. Posebnost dunajske kuhinje je takojmenovana oljjuha, ki je španskega izvora, kuha se pa samo na dunajskem dvoru; za to juho je posebna kuhinja s štirimi ogromnimi kotli; pri velikih slavnostih skuha jo te juhe 2 do 3 hektolitrov. V dvorni kuhinji je v rabi izključno samo bakrena posoda, katere je veliko tisoč kosov na razpolago; kar se vsak dan rabi, visi na steni v kuhinji, drugo pa se hrani v posebnih skladiščih. Kadar cesar kam potuje, vzemo potrebno kuhinjsko posodo s seboj; v Budimpešti ima dvor zadnji čas svojo lastno stalno kuhinjo popolnoma urejeno in z vsem preskrbljeno, pač pa vzemo kuhinjsko posodo s seboj v Ischl. Razen tega ima Mariahilferhof bogato kuhinjsko opremo, ki je bila nalašč napravljena za cesarjeve pohode na velike vojaške vaje.

Mestne uprave rede živino. Mestni svet v Lipskem je sklenil, da začne z ozirom na draginjo mesa rediti v lastni režiji prešiče. Da se obvarujejo bolezni, je predlagal profesor dr. Falke, naj z rejo napravijo za zdaj poskus na zemljiščih lipske univerze po vzorcu oldenburških živinorejcev. Prašiče rede z uspehom že v Ulmu, pripravljajo se na to pa tudi v Essenu, Mannheimu in Karlsruhe. V Schönebergu so ustanovili farmo za domače zajce. Magistrat poroča, da so z uspehi prav zadovoljni. Nekatera mesta pa ne rede same živine, marveč so sklenile pogodbe z živinorejci. Mesto Berlin se pogaja s pomorjanskim živinorejskim društvom za celoletno dobavo 80.000 prašičev za določeno ceno. Enake pogodbe so sklenila mesta Krefeld, Kolin, Augsburg, Saarbrücken itd.

Posebne vrste klub so glasom »Malega Zurnala« ustanovili nekateri bogati Belgrajčani. V Belgradu se je namreč razpasel grd običaj, da predrni moški na ulicah nadlegujejo ženske s svojimi glasnimi opazkami o njihovi lepoti itd., neglede na to, ali so dotične ženske samega stanu ali omožene, ali celo matere s svojimi hčerkami. Nekateri drzneži si dovoljujejo še večje nesramnosti. Da se temu napravi konec in se ženstvo zaščiti pred takimi drznostmi, so nekateri bogati možje ustanovili klub, ki je najel deset močnih fantov, ki imajo nalogo, elegantno oblečeni hoditi po ulicah in paziti na moški svet. Kakor hitro opazi tak varuh ženske časti kakega možkega, ki se izpozabi in nadleguje kako žensko ali več njih, tedaj priskoči s svojo bikovko in dotičnika po notah naklesti. Kazni za to svojevoljno zadoščenje, ki jih bo nedvomno naložila oblast, bo plačal klub iz lastnih sredstev. Na ta način upajo na ulicah kmalu napraviti red.

Justični svetnik poneverjevalec. V Bambergu so zaprli justičnega svetnika Truttnerja, ker je poneveril 25.000 mark.

Roosevelt se je ogasil. Bivši predsednik Zedinjenih držav, o katerem se je opetovano poročalo, da je najbrže poneprečil, je zdaj iz Manaosa brzojavil ameriškemu naravoslovno - zgodovinskemu muzeju, da je s svojo ekspedicijo odkril dozdaj neznan največji pritok reke Madeire. Roosevelt je bil bolan, a je zopet ozdravel.

Slana in toča na Ogrskem. Ogrsko poljedelsko ministrstvo poroča, da je 2. in 3. t. m. v Szolnoku kazal toplomer 4 stopinje mraza. Uničenih je 80% trt in 50% krompirja in repe. V peštanski stolici so popolnoma zmrazile trte, sadno drevje in vrtno rastline. V nevtrški stolici je padala 1. mainika toča.

ča, ki je dosegla debelost lešnikov. V heveški stolici so v nižavi zmrazile trte. Slana je 3. t. m. v szatmarski stolici uničila malone vse rastline. V szongradski stolici je 3. in 4. majnika slana uničila trto in deteljo, fižol in krompir, kakor tudi v kisküküllöski stolici. V sumegški stolici je uničila slana 60% krompirja in 40 do 50% turšice in fižola.

Ponarejevalci cekinov. Budimpeštanska policija je zaprla trgovca Jakoba Iszaka iz Pancsove in dva njegova tovariša, ker so ponarejali cekine.

Za obrambo redkih ptičev se zavzema na inicijatiyo francoskega trgovskega ministra francoski ministrski predsednik pri državah za sklicanje mednarodne konference, ki naj bi zagotovila brambo redkih ptičev.

Nesreča na morju. V Liverpool je pripeljal parnik Limerick 5 oseb, ki jih je rešil z ruskega parnika »Komet« v Sredozemskem morju. Na Kometu se je izvršila eksplozija. Kapitan in osem potnikov je bilo ubitih, sedem nevarno poškodovanih oseb so rešili.

Dva mlada velika morilca Makieto in Blukacza je zaprla policija v Krakovu. Morilca sta sama izjavila, da sta izvršila 12 umorov in nad 20 krvavih roparskih napadov.

Vlom v gostilno. Pri Cösfeldu sta dva vlomilca vlomila v neko gostilno. Gostilničarjev oče je enega ustrelil, drugemu pa razbil s kopitom puške glavo.

Baška

Slovensko kopališče.
Prospecte pošilja Ante Todor, lastnik hotela „Velebit“.
Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno. 1473

1537

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je mnogoletni redni njegov član, gospod

Karel Karinger
zasebnik

danes ob 6. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v sredo 6. maja ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanski nasip št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

Draga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 5. maja 1914.

Odda se v najem radi preselitve stara dobro upeljana

špecerijska trgovina

Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 1524. (Znamka za odgovor.)

Proda se

1527

1 lep merjasec, 7 mesec star, več mlajših psov, 1—2 osla in račja jajca za valenje. — Natančneje poizvedbe daje „DRENIKOV VRH“.

Župni urad Grahovo pri Cerknici odda takoj

službo cerkovnika.

Letna plača okoli 400 K in prosto stanovanje. 1532

Sprejmeta se takoj

1492

dva ključavničarska pomočnika

samosojna delavca za stavbna dela in z dobrimi izpričevanji. Fran Šmajdek, Jesenice, Gorenjsko.

Pivovarna v Lescah išče

zastopnike in potnike

za Kranjsko, Koroško in Primorsko. 1516

Odda se z avgustom

stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in čimnate v Trnovski ulici št. 23. 1520

Dva pomočnika in enega vajenca

sprejme takoj Jakob Malenšek, ključavničarski mojster, Boh. Bistrica, Gorenjsko. 1464

Železnica

Lokomotiva na (1830) motor s 24 vozovi in 3 km tračnice ter 1 mostna tehtnica so ceno na prodaj. Vprašanja odpošilja pod: Walkwerk 1588 — J. Rafael, Dunaj, Graben 28.

Išče se za takojšnji nastop za »Buffet« v večjem kopališču

voditeljica

ki je zmožna nemškega, slovenskega ali tudi drugega slovanskega jezika. Kavcija potrebna. — Ponudbe z navedbo referenc pod »Adrija«, pošto ležeče, Ljubljana. Gospodične, ki so služile v boljših delikatesnih trgovinah ozir. »buffetih«, ev. boljše natakarice, imajo prednost. 1528

Gostilna s sobami za tujce

na jako ugodnem prostoru ob železnici na Spodnjem Štajarskem se da v najem. Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ v Ljubljani pod št. 1500.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog in oče, oziroma brat, svak in stric, gospod

FILIP VAGAJA

uslužbenec c. kr. državne železnice v p.

včeraj 4. maja ob pol 3. uri popoldne po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 57. letu, mirno v Go podu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bode v sredo dne 6. maja ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti na Klancu pri Kranju na pokopališče v Kranju.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Kranju. Predragega rajnega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Kranj, dne 5. maja 1914.

15—

Žal joči rodbini Vagaja-Kržič.

ZA BIRMO!!!

priporoča se tvrdka

1525

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

MESTNI TRG 25.

Nizke cene, solidna
dobra postrežba.

Geniki zastonj in poštnine prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Nikelnaste moške ure	od K 4.10 naprej.
Srebrne moške ure	„ „ 7.80 „
14-karatne zlate moške ure	„ „ 40.— „
Damske ure	„ „ 7.90 „
14-karatne zlate damske ure	„ „ 20.— „
Srebrne verižice	„ „ 1.80 „
14-karatne zlate verižice	„ „ 20.— „

Varnh dojenčkov

165

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejšo. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija L. Camauli Giov. di Quardella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovci; v Celju Hočevar, trgovci; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Trgovski lepi lokal

na najboljšem prostoru je za oddati v velikem industrijskem trgu. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod št. 1499.

Lepo stanovanje

obstoječe iz štirih sob s pritlikinami in delom vrta, na prijaznem kraju, nanovo urejeno, se odda s prvim avgustom (eventuelno že prej) mirni, stalni stranki. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 1522.

Sprejme se

prodajalka kruha

Kie, pove upravništvo „Slovenca“ po št. 1523. — (Znamka za odgovor.)

Koncipijent

z večletno odvetniško prakso in substitucijsko pravico želi prenesti službo. — Več se poizve pri upravništvu „Slovenca“ pod št. 1375.

Dr. vitez Hugo pl. Porenta

primarij dobredelnega zavoda v Trstu, potrjuje, da tinktura za želodec lekarnarja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta, pri motenju delovanja prebavnih organov vedno najbolje učinkuje. Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli
677 Ljubljana.

Kupi se

železni rezervar

za hišni vodovod, ki bi meril krog tisoč litrov ali več. Naslov pove upravništvo pod št. 1448. (Znamka za odgovor.)

Mirna stranka išče

zračno stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kabineta ali 3 malimi sobami s pritlikinami za avgustov termin. — Ponudbe na upravo lista pod št. 1482.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bodem letos o priliki 25 letnice obstoja moje tvrdke prodajal. 52

birmanska darila

kakor: ure, verižice, obeske, prstane, uhane itd. po značno nižjih cenah. Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko »Tup«.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

SANATORIJ KOPALIŠČE TOPOLŠICA

„BISER JUŽNE STAJSKE.“
Specializirano: Zdravljenje po Lohmannu, tople splošne kopeli, zdravilne kopeli, zdravilne kopeli, zdravilne kopeli, zdravilne kopeli. — Zdravnik vodja: dr. Victor Hecht.

Išče se

stanovanje v pritličju

z dvema sobama in kuhinjo ali pa eno sobo in lokalom na Sv. Petra cesti ali v bližini za prvi avgust. Ponudbe je poslati na poštni predal, Ljubljana 146. 1519

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri trdki J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Te-rezije c. 13-18. Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. 767

VELIKANSKA ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE IN DEČKE

A. KUNC, LJUBLJANA

919

BOGATA ZALOGA BLAGA ZA NAROCILA PO MERI.

PRIZNANO NAJFINEJŠA IZVRŠITEV!

NAJNIZJE CENE!

CENIKI NA RAZPOLAGO.

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so

mešanice kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša.

Dobivajo se v pražarni,

vogar Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski trgovini Dunajska cesta šte. 6. 1129

Modna in športna trgovina

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Moderne srajce, bele in barvaste

tenniske, lovske, hribolazke, mrežaste, in vse druge vrste z ovrtnikom in brez ovrtnika, spalne srajce, trdi in mehki ovrtniki, zapestnice, naprsniki, dolge in kratke spodnje hlače, majice, nogavice itd. vse v največji izbiri. 1044

Podjetje za izdelovanje cementne strešne opeke in drugih cementnin

opremljeno z vsemi potrebnimi stroji, se pod zelo ugodnimi pogoji takoj odda v najem ali prodaja.

Delavnica z zalogo se nahaja v najbližji okolici Ljubljane tik ob glavni cesti. Podjetje je prav dobro vpeljavno in nudi strokovnjakom lepe dohodke. Istotam se odda v najem prostoren hlev za 8 glav živine. Naslov pove upravništvo Slovenca pod št. 1352.

Zelo ugodna prilika za gg. trgovce!

Radi preselitve odda se na Notranjskem v sredini večjega trga tik cerkve na najlepšem prostoru

enonadstropna hiša takoj v najem.

V hiši nahaja se trgovina z mešanim blagom, trafika, prodaja kolekov, pivo in žganjetoč, izdelovalnica sodavice in pokalic in pekarija. Zraven hiše je lep velik vrt s kegljiščem, hlevom, skladiščem in ledenico. Celo posestvo se pod ugodnimi pogoji prodaja. Vprašanja pod št. 105 poštneležeče, Ljubljana. 1459

Razpis.

Za zgradbo

deželne ceste Tržič-Kovor na „Kovtrnci“ in ceste Begunje-Tržič v „Hudem grabnu“

v cestnem okraju Tržič na 6360 K, oziroma 1850 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne vsote naj se predložijo do 15. maja t. l. ob 10. uri dopoldne podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za 1 K, doposlati je zapečatenih z napisom: „Ponudba za prevzete zavarovanja deželne ceste pri Tržiču“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, ozir. če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega,

1480

v Ljubljani, dne 29. aprila 1914.

1455

Moške obleke

fino izdelane v veliki izbiri od kron 16.— do kron 60.—

„Pri škofu“

Ljubljana, Pred škofijo št. 3 (zraven škofije).

Cenik na zahtevo brezplačno.

Razglas.

Naš letošnji redni občni zbor je podelil znesek treh tisoč kron za

obdaritev 60 dolgo službečih, k stanju naših vlagateljev spadajočih poslov

z nagradami po 50 K.

Za te nagrade morejo prositi one službeče osebe moškega in ženskega spola,

1. ki pripadajo poselskemu stanu v smislu poselskega reda,

2. ki so služili ali še služijo najmanj petnajst let neprenehoma pri eni in isti

rodbini, in

3. ki so najmanj tri leta vlagatelji našega zavoda.

Prosilci, ki doslej še niso bili obdarovani z nagrado, imajo prednost pred onimi, ki so v zadnjih treh letih prejeli nagrade.

Tisti, ki prosijo za kako tako nagrado, morajo nepretrgano službeno dobo dokazati s poselsko knjižico ali z izpričevalom svojega službodajalca ali na kak drug verodostojen način, n. pr. s potrdilom župnijskega ali občinskega urada svojega službenega kraja. Začasni izstop iz službe zaradi bolezni ne velja kot prenehanje službene dobe, ako je posel po ozdravljenju zopet vstopil v službo prejšnjega gospodarja.

Pripadnost k stanju naših vlagateljev se mora dokazati z navedbo številke vložne knjižice Kranjske hranilnice, ki se glasi na ime prosilčeve ali je vinkulovana na njegovo ime, ali pa na drug način, ki izključuje vsako zlorabo.

Za te nagrade se je

do 31. maja t. l.

pismo ali ustno prijaviti tajništvu Kranjske hranilnice. Te prošnje se bodo rešile do konca meseca junija t. l.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1914.

1478

Ravnateljstvo Kranjske hranilnice.

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba podružnica LJUBLJANA

Dunajska cesta 33

(Centrala: TRST)

Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Mednarodna špedicija, špedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redno, užitni podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za SELITVE in PREVAŽANJE POHIŠTVA v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozovi. Shramba pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Oмотanje itd. it.

Špedicijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov „DALMATIE“, delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst. — Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line za I. in II. razred.